

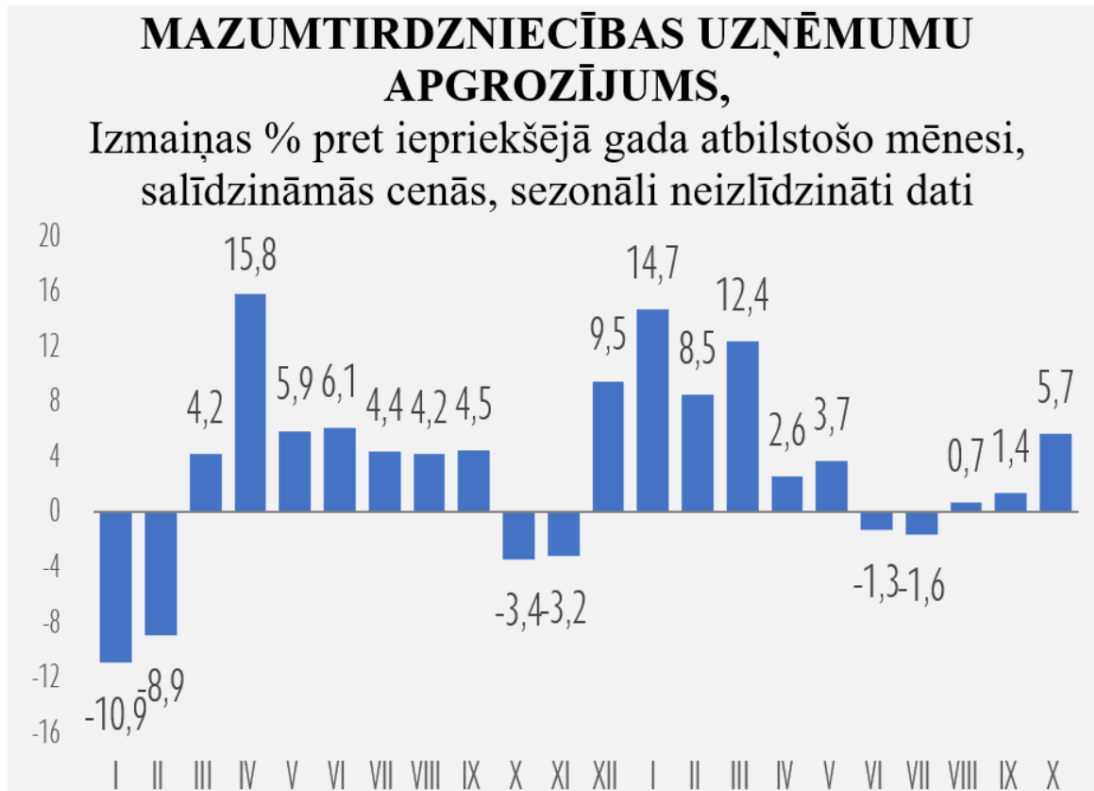
Valsts atbalsts iedzīvotājiem mazinās negatīvo ietekmi uz mazumtirdzniecības apgrozījumu

Publicēts: 29.11.2022.

Centrālā statistikas pārvalde

Jaunami

Mazumtirdzniecība

Mazumtirdzniecības uzņēmumu kopējais apgrozījums faktiskajās cenās šī gada oktobrī, salīdzinot ar 2021. gada oktobri, pieauga par 24,3 %, bet, ņemot vērā straujo cenu kāpumu, salīdzināmajās cenās tas pieauga par 5,7 % (neizlīdzināti dati). Jāpatur prātā, ka straujāku pieaugumu noteica zemā bāze 2021. gada oktobrī, kad trešo daļu mēneša spēkā bija stingri tirdzniecības ierobežojumi un atvērti bija galvenokārt pārtikas veikali. Tomēr mazumtirdzniecības apgrozījuma straujāku kāpumu bremzē augstās cenas. Gada griezumā mazumtirdzniecības apgrozījums ļoti strauji pieauga nepārtikas preču grupās, lēnāks kāpums bija degvielas mazumtirdzniecības apgrozījumam, bet pārtikai tas samazinājās.

Oktobrī nepārtikas preču mazumtirdzniecības apgrozījums gada griezumā pieauga par 15,3 %, nodrošinot lielāko daļu devumu kopējā mazumtirdzniecības pieaugumā. Straujākais apgrozījuma kāpums bija apģērbu, apavu un ādas izstrādājumu tirdzniecībā (par 49 %), metālizstrādājumu, instrumentu, būvmateriālu un santehnikas tirdzniecībā (par 40,4 %), sporta preču un spēļu tirdzniecībā (par 38,9 %) un grāmatu, avižu, kancelejas piederumu, audio un video ierakstu tirdzniecībā (par 28,5 %). Šīs nozares 2021. gada oktobrī un novembrī visvairāk skāra stingrāki tirdzniecības ierobežojumi, kas tika noteikti Covid-19 vīrusa izplatības mazināšanai. Straujš kāpums bija informācijas un komunikāciju tehnoloģiju iekārtu tirdzniecībā (par 20,7 %), kā arī māsaimniecības elektroierīču mazumtirdzniecībai specializētajos veikalos (par 19,2 %). Pēc krituma iepriekšējos mēnešos pieauga apgrozījums tekstilizstrādājumu, paklāju, grīdsegu, tapešu, mēbeļu, apgaismes ierīču un cita veida māsaimniecības piederumu mazumtirdzniecībā (par 12,6 %), kosmētikas un tualetes piederumu tirdzniecībā (par 8,4 %) un pulksteņu, juvelierizstrādājumu un citur neklasificētu jaunu preču mazumtirdzniecībā (par 0,7 %).

Straujākais mazumtirdzniecības apgrozījuma kritums bija ziedu, augu, sēkļu, mēslošanas līdzekļu, istabas dzīvnieku un to barības

tirdzniecībā (par 13 %), kas saruka jau ceturto mēnesi pēc kārtas. Savukārt otro mēnesi pēc kārtas apgrozījums samazinājās farmaceutisko, medicīnisko piederumu tirdzniecībā (par 4,4 %).

Mazumtirdzniecības kritums bija vērojams visās tirdzniecības vietās ārpus veikaliem. Visstraujāk saruka pārējā mazumtirdzniecība ārpus veikaliem, stendiem un tirgiem (par 25,5 %). Iepirkšanās pa pastu vai internetā pēc neliela kāpuma septembrī, oktobrī atkal samazinājās (par 6,4 %). Saruka arī tirdzniecība stendos un tirgos.

Pārtikas preču mazumtirdzniecības apgrozījums saruka pirmo mēnesi kopš iepriekšējā gada septembra un oktobrī tas bija par 4,6 % zemāks, salīdzinot ar 2021. gada oktobri.

Degvielas mazumtirdzniecības apgrozījums degvielas uzpildes stacijās pēdējos mēnešos pieaug, oktobrī tas pieauga par 3,6 %, salīdzinot ar 2021. gada oktobri. To lielā mērā noteica degvielas cenu samazināšanās pēc straujā cenu kāpuma šī gada pirmajā pusē.

Kopumā šogad desmit mēnešos mazumtirdzniecības apgrozījums bija par 4,2 % augstāks nekā 2021. gada janvārī-oktobrī. Nepārtikas preču mazumtirdzniecība pieauga par 8,4 %, ko noteica zemā bāze 2021. gada sākumā un oktobrī, kad bija spēkā tirdzniecības ierobežojumi un mazumtirdzniecības apgrozījums ievērojami kritās. Pārtikas preču tirdzniecība pieauga par 1,4 %, savukārt degvielas mazumtirdzniecība samazinājās par 0,4 procentiem.

Arī novembrī mazumtirdzniecības apgrozījums pieaugs straujāk, ņemot vērā iepriekšējā gada novembrī spēkā esošos tirdzniecības ierobežojumus. Tomēr mazumtirdzniecību turpinās ietekmēt augstais cenu līmenis. Iedzīvotāji vairāk tērēs pirmās nepieciešamības precēm (pārtikai un maksājumiem par mājokli), tādējādi atliekot nepārtikas preču, tai skaitā, lielāku pirkumu iegādi. Negatīvo ietekmi uz mazumtirdzniecības apgrozījumu mazinās valsts atbalsts iedzīvotājiem siltumenerģijas izmaksu segšanai apkures sezonā no šī gada 1. oktobra līdz 2023. gada 30. aprīlim, septembrī veiktā pensiju indeksācija, darba samaksas pieaugums, kā arī cita veida plānotie pabalsti iedzīvotāju pirk spējas palielināšanai.

Ekonomikas ministrijas vērtējumu sagatavoja

Ieva Šnīdere

EM Analītikas dienesta analītiķe

<https://www.em.gov.lv/lv/jaunums/valsts-atbalsts-iedzivotajiem-mazinas-negativo-ietekmi-uz-mazumtirdzniecibas-apgrozijumu>